

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การส่งเสริมการใช้สมุนไพรในท้องถิ่นด้านผลิตปศุสัตว์ต่อเศรษฐกิจชุมชนในเขตจังหวัดนครสวรรค์บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีผลการวิจัยดังนี้

การเผยแพร่ความรู้ ข่าวสาร และเทคโนโลยีที่เป็นทางเลือกแก่เกษตรกร ด้านการใช้สมุนไพรในท้องถิ่นต่อการผลิตปศุสัตว์

การศึกษาผลการตอบสนองการเผยแพร่ความรู้ ข่าวสารและเทคโนโลยีทางเลือก ด้านการใช้สมุนไพรในท้องถิ่นต่อการผลิตปศุสัตว์ในเขตจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า อายุ 50-60 ปี, สถานภาพ สมรส, อาชีพหลัก การเกษตร, ระดับการศึกษา ป.1-ป.4, ระยะเวลาในการเลี้ยงปศุสัตว์ น้อยกว่า 10 ปี, ประเภทสัตว์เลี้ยง สัตว์ปีก 33%, สัตว์เล็ก 9.33%, สัตว์ใหญ่ 58.33%, จำนวนสัตว์เลี้ยงมากกว่า 50 ตัว 30% ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการตอบสนองการเผยแพร่ความรู้ ข่าวสารและเทคโนโลยีทางเลือก ด้านการใช้สมุนไพรในท้องถิ่นต่อการผลิตปศุสัตว์ในเขตจังหวัดนครสวรรค์

สิ่งที่ศึกษา	เฉลี่ยสูงสุด
ข้อมูลทั่วไป	
อายุ (ปี)	50-60
สถานภาพ	สมรส
อาชีพหลัก	การเกษตร
ระดับการศึกษา	ป.1-ป.4
ระยะเวลาในการเลี้ยงปศุสัตว์	น้อยกว่า 10 ปี

ตารางที่ 1 แสดงผลการตอบสนองการเผยแพร่ความรู้ ข่าวสารและเทคโนโลยีทางเลือก
ด้านการใช้สมุนไพรในท้องถิ่นต่อการผลิตปศุสัตว์ในเขตจังหวัดนครสวรรค์ (ต่อ)

สิ่งที่ศึกษา	เฉลี่ยสูงสุด
ประเภทสัตว์เลี้ยง (%)	
สัตว์ปีก	33
สัตว์เล็ก	9.33
สัตว์ใหญ่	58.33
จำนวนสัตว์เลี้ยง (%)	
น้อยกว่า 50 ตัว	70
มากกว่า 50 ตัว	30
ผลผลิตที่ทำรายได้ของสัตว์ (%)	
เนื้อ	66
ไข่	33
รายได้จากฟาร์ม (บาท/ปี)	มากกว่า 50,000
รายจ่ายของฟาร์ม (บาท/ปี)	10,000-50,000
ข้อมูลการตอบสนองการเผยแพร่ความรู้	
เข้าร่วมโครงการ	75
ทราบข้อมูลการใช้สมุนไพรจากวารสารสิ่งพิมพ์	28.57
นำสมุนไพรมาใช้บ้างกับสมุนไพร	63.63
โครงการวิจัยที่ 4 สามารถนำไปปรับใช้ในการผลิตปศุสัตว์	80
ทั้ง 3 โครงการวิจัย มีประโยชน์ต่อเกษตรกร	80
สำหรับผู้เลี้ยงสัตว์ปีก	
เกษตรกรไม่ทราบการระบาดของพยาธิภายในเป็ด	80
สมุนไพรในท้องถิ่นสามารถกำจัดพยาธิภายในเป็ดได้	60
วัสดุประเภทฟางข้าวเป็นวัสดุที่เหมาะสมต่อการรองพื้น	100
สมุนไพรสามารถควบคุมโรคและเพิ่มการเจริญเติบโตเป็ดได้	80
สมุนไพรกะเพราและหอมแดงสามารถควบคุมโรคได้	80
สำหรับผู้เลี้ยงโค	
เกษตรกรไม่ทราบการระบาดของพยาธิภายนอกในโค	62.50
ผลสั้อยู่ได้ทางการเกษตรสามารถกำจัดพยาธิในโคได้	50

สำหรับข้อมูลการตอบสนองการเผยแพร่ความรู้ พบว่า เข้าร่วมโครงการ 75%, ทราบข้อมูลการใช้สมุนไพรจากวารสารสิ่งพิมพ์ 28.57%, นำสมุนไพรมาใช้บ้างกับสมุนไพร 63.63%, โครงการวิจัยที่ 4 สามารถนำปรับใช้ในการผลิตปศุสัตว์ 80%, และทั้ง 3 โครงการวิจัย มีประโยชน์ต่อเกษตรกร 80%, เกษตรกรไม่ทราบการระบาดของพยาธิภายในเป็ด 80%, สมุนไพรในท้องถิ่นสามารถกำจัดพยาธิภายในเป็ดได้ 60%, วัสดุประเภทฟางข้าวเป็นวัสดุที่เหมาะสมต่อการรองพื้น 100%, สมุนไพรสามารถควบคุมโรคและเพิ่มการเจริญเติบโตเป็ดได้ 80 %, สมุนไพรกะเพราและหอมแดงสามารถควบคุมโรคได้ 80 %, เกษตรกรไม่ทราบการระบาดของพยาธิภายนอกในโค 62.50%, ผลพลอยได้ทางการเกษตรสามารถกำจัดพยาธิในโคได้ 50%, ดังตารางที่ 1

ผลการปรับปรุงและพัฒนาการเกษตรและการผลิตระบบเดิม

โดยการประเมินความพึงพอใจสู่การปรับปรุงและพัฒนาการนำสมุนไพรไปใช้ทางการเกษตรปศุสัตว์ในการผลิตระบบเดิม จากการปรับปรุงและพัฒนาการผลิตโดยใช้สมุนไพรในท้องถิ่นต่อการผลิตปศุสัตว์ในเขตจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า การใช้สมุนไพรสะแกนากำจัดพยาธิภายในเป็ด 75%, การใช้สมุนไพรสะแกนากสามารถลดการระบาดของพยาธิภายในจังหวัดนครสวรรค์ได้ 75%, เกษตรกรใช้สมุนไพรสะแกนากำจัดพยาธิภายในเป็ด 50%, การใช้เกลบรองพื้นสำหรับเป็ดสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้ 100%, การเสริมสมุนไพรกะเพราและหอมแดงสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้ 75%, การเสริมสมุนไพรกะเพราและหอมแดงสามารถควบคุมสุขภาพได้ 50%, การใช้น้ำส้มควันไม้ผลพลอยได้ทางการเกษตรสามารถกำจัดพยาธิภายนอกได้ 75%, อัตราการปล่อยแปลงโคไม่น้อยกว่า 1 ตัว/ไร่ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 50-75%, และโครงการวิจัยการเสริมสมุนไพรกะเพราและหอมแดงต่อประสิทธิภาพการผลิตมีประโยชน์ต่อเกษตรกรผู้เลี้ยง 75%, สำหรับโครงการวิจัย อัตราการปล่อยแปลงหญ้าที่เหมาะสมต่ออัตราการเลี้ยงในปัจจุบันมีประโยชน์ต่อเกษตรกรผู้เลี้ยง 60%, ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการปรับปรุงและพัฒนาการผลิตโดยใช้สมุนไพรในท้องถิ่นต่อการผลิต
ปศุสัตว์ในเขตจังหวัดนครสวรรค์

สิ่งที่ศึกษา	เปอร์เซ็นต์
การใช้สมุนไพรสะแกนากำจัดพยาธิภายในเป็ด	75
การใช้สมุนไพรสะแกนาสามารถลดการระบาดของพยาธิภายในจังหวัดนครสวรรค์ ได้	75
เกษตรกรใช้สมุนไพรสะแกนากำจัดพยาธิภายในเป็ด	50
การใช้เกลบรอนพื้นสำหรับเป็ดสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้	100
การเสริมสมุนไพรกะเพราและหอมแดงสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้	75
การเสริมสมุนไพรกะเพราและหอมแดงสามารถควบคุมสุขภาพได้	50
การใช้น้ำส้มควันไม้ผลพลอยได้ทางการเกษตรสามารถกำจัดพยาธิภายนอกได้	75
อัตราการปล่อยแปลงโคไม่น้อยกว่า 1 ตัว/ไร่ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	50-75
<u>สำหรับสัตว์ปีก</u>	
โครงการวิจัยการเสริมสมุนไพรกะเพราและหอมแดงต่อประสิทธิภาพการผลิตมี ประโยชน์ต่อเกษตรกรผู้เลี้ยง	75
<u>สำหรับโค</u>	
โครงการวิจัย อัตราการปล่อยแปลงหญ้าที่เหมาะสมต่ออัตราการเลี้ยงในปัจจุบันมี ประโยชน์ต่อเกษตรกรผู้เลี้ยง	60

ผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของการเกษตรและองค์ความรู้เครือข่ายให้เกิดการขยายผลต่อไป

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของการเกษตรและองค์ความรู้ การนำสมุนไพรสะแกมาถ่ายพยาธิ เปิด พบว่า ยาน่าจะเห็นผลเร็วกว่า, สามารถนำไปใช้ในการถ่ายพยาธิได้, สมุนไพรส่วนมากได้ผล ส่วนการใช้น้ำส้มลั่นไม้ต่อการกำจัดพยาธิ ภายนอกของโคและอัตรการปล่อยแปลงหญ้าไม่น้อย กว่า 1 ตัว/ไร่ พบว่า พื้นที่การเลี้ยงโคมีข้อจำกัด, สามารถจัดการหมุนเวียนจากอัตรการปล่อย แปลงที่แนะนำได้จริง, สำหรับการใช้น้ำส้มลั่นไม้ต่อการกำจัดพยาธิมีค่าใช้จ่ายน้อยลง, ไม่มีอันตราย ทำให้โคมีสุขภาพดี และการใช้เกลบรองนอนและการเสริมสมุนไพร กระเพราและหอม สามารถเพิ่มประสิทธิภาพ พบว่า ต้นทุนต่ำหาได้ง่ายกว่า, ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ, หาง่าย, สามารถทำ ให้เปิดมีการขยายพื้นที่อกมากขึ้น, ใช้เป็นยาแก้หวัดได้และป้องกันโรคได้ สำหรับ ปัญหาของการ นำโครงการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ คือ ไม่มีความชำนาญ, ไม่สะดวก, การเผยแพร่ข้อมูลยังไม่ทั่วถึง, มี ปัญหาบ่อย, ยังไม่กล้าเสี่ยง 100%, สมุนไพรบางชนิดหาได้ยาก และโครงการวิจัยครั้งนี้สามารถ นำไปประยุกต์ไม่ได้จริงเพราะสามารถนำไปลดต้นทุน และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในปัจจุบัน, มีอยู่ในท้องถิ่น, ป้องกันโรคได้ดี, ใช้ได้จริง, ไม่พบสัตว์ตาย, สามารถทำใช้ตัวเอง, ปลอดภัยพียง, ช่วยเสริมการรักษาโรคจากยาแผนปัจจุบันประหยัด ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และองค์ความรู้จากการใช้สมุนไพรในท้องถิ่นต่อการ ผลิตปศุสัตว์ในเขตจังหวัดนครสวรรค์

ประเด็นจากการใช้สมุนไพร	ผลการแลกเปลี่ยนและองค์ความรู้
1. การนำสมุนไพรสะแกมาถ่ายพยาธิเปิด ได้หรือไม่อย่างไร	ยาน่าจะเห็นผลเร็วกว่า, สามารถนำไปใช้ในการ ถ่ายพยาธิได้, สมุนไพรส่วนมากได้ผล
2. การใช้น้ำส้มลั่นไม้ต่อการกำจัดพยาธิ ภายนอกของโคและอัตรการปล่อยแปลง หญ้าไม่น้อยกว่า 1 ตัว/ไร่ เหมาะสม หรือไม่อย่างไร	พื้นที่การเลี้ยงโคมีข้อจำกัด, สามารถจัดการ หมุนเวียนจากอัตรการปล่อยแปลงที่แนะนำได้ จริง, สำหรับการใช้น้ำส้มลั่นไม้ต่อการกำจัด พยาธิมีค่าใช้จ่ายน้อยลง, ไม่มีอันตราย ทำให้โคมีสุขภาพดี,

ตารางที่ 3 แสดงผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และองค์ความรู้จากการใช้สมุนไพรในท้องถิ่นต่อการผลิตปศุสัตว์ในเขตจังหวัดนครสวรรค์ (ต่อ)

ประเด็นจากการใช้สมุนไพร	ผลการแลกเปลี่ยนและองค์ความรู้
3. การใช้เกลือรองนอนและการเสริมสมุนไพรกระเพราและหอมสามารถเพิ่มประสิทธิภาพหรือไม่อย่างไร	ต้นทุนต่ำทำได้ง่ายกว่า, ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ, หาง่าย, สามารถทำให้เป็ดมีการขยายพื้นที่อกมากขึ้น, ใช้เป็นยาแก้หวัดได้และป้องกันโรคได้
4. ปัญหาของการนำโครงการวิจัยครั้งนี้ไปใช้คือ อะไร และมีผลพลอยอย่างไร	ไม่มีความชำนาญ, ไม่สะดวก, การเผยแพร่ข้อมูลยังไม่ทั่วถึง, มีปัญหาน้อย, ยังไม่กล้าเสี่ยง 100%, สมุนไพรบางชนิดหาได้ยาก
5 ท่านคิดว่าโครงการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ไม่ได้จริงหรือไม่ อย่างไร	สามารถนำไปลดต้นทุน และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในปัจจุบัน, มีอยู่ในท้องถิ่น, ป้องกันโรคได้ดี, ใช้ได้จริง, ไม่พบสัตว์ตาย, สามารถทำใช้ได้เลย, ปลอดภัยพิษ, ช่วยเสริมการรักษาโรคจากยาแผนปัจจุบัน, ประหยัด